

Trysil, 25/7-2013.

Villroa Vel
v/ Knut Mørk, knut.moerk@outlook.com

Bittermarka Hytteforening
v/ Lars Chr. Stensrud, lars.chr.stensrud@sparebanken-hedmark.no

Prosjekt Flendalen – søknad om økonomisk støtte.

Det vises til vedlagte prosjektbeskrivelse " Prosjekt Flendalen. Bygdeutvikling i grenda Flendalen i Trysil 2014 – 2016. "

Hytteeierne i Flendalen vil i stor grad ha nytte av tilretteleggingstiltakene i nevnte prosjekt og prosjektstyret håper at hytteeierne gjennom sine organisasjoner vil gi et økonomisk bidrag til det 3-årige prosjektet.

Det er allerede bevilget kr. 27.000,- (30 % av kostnadsoverslaget) fra Trysil kommune (SMIL-midler) til rydding og merking av gamle stier / ferdsselsveger (se vedlagte kart) i nordre delen av Flendalen. Flere av disse stiene er nært knyttet til hytteområdene som favnes av denne søknaden og arbeidet startes opp allerede i høst. Flere stier i området vil også bli ryddet og merket i prosjektperioden. Vi håper ellers at utbedringen av skiløypetilbudet, etableringen av sykkelløyper og øvrige tiltak i prosjektet vil være av stor interesse for hytteeierne tilknyttet Bittermarka Hytteforening og Villroa Vel.

Prosjektet søker herved om kr. 50.000,- fra hver av de to hytteeier-organisasjonene. En evt. støtte kan gjerne splittes opp og betales som et årlig bidrag over 3 år til vår konto 1822 48 70597.

Det skal utføres et betydelig dugnadsarbeid i nevnte prosjekt og dersom hytteeierne vil delta er vi selvfølgelig takknemlige. Interesserte kan kontakte undertegnede på tlf. 91 36 11 44 eller pr. e-post ; frank@trysilutmarkstjenester.no .

Vi håper på et bidrag og et godt samarbeid til glede for alle som er glad i Flendalen.

Med vennlig hilsen
for Prosjekt Flendalen

Frank Robert Lund
prosjektleder

Vedlegg : Prosjektbeskrivelse
Kart

Prosjekt Flendalen.

Bygdeutvikling i grenda Flendalen i Trysil.

2014 – 2016

Foto: Hilde Helseth

1. Bakgrunn.

Flendalen er ei lita grend med i underkant av 100 innbyggere i den nord – østre delen av Trysil kommune. Bosettingen er spredt i den øvre delen av dalen ved foten av Skardfjellet. Skogen, jorda og fjellet har dannet grunnlaget for bosettingen, og Flendalen har fortsatt det sterkeste husdyrmiljøet i kommunen med 6 aktive bruk, setrer i aktivitet, fellesbeite og gardsmeieri med eget utsalgssted.

Flendalen har i mange år vært et attraktivt område for hyttebygging og i dag er det nærmere 600 hytter i dalen fordelt på privat- og kommunal grunn. Flendølene gikk i 1942 sammen og kjøpte et større skogområde (ca. 33.000 dekar) i fellesskap. De fleste brukene er bygd og restaurert med tømmer fra denne skogeiendommen. Tjueen andelseiere har til sammen tjuefem andeler i Flendalen Sameieskog. Alle andelene er knyttet til bruk beliggende i Flendalen. Ca. halvparten av hyttene i dalføret er beliggende på sameieskogen og bidrar til et utkomme for innbyggerne. Flendalen har eget samfunnshus, et aktivt ungdomslag og skytterlag samt en aktiv foreningsvirksomhet ellers. Skiløypenettet er godt utbygd og naturen innbyr til et variert friluftsliv både sommer og vinter.

2. Mål og strategi.

Mål.

Målsettingen med prosjektet er å gjøre grenda mer attraktiv å bo i, samtidig som man utvider og forbedrer tilbudene for nåværende og fremtidige hytteeiere, samt tilreisende.

Antall fastboende har over flere år gått ned og gjennomsnittsalderen er økende som i mange andre grender i Trysil. Til tross for dette registrerer vi med glede tilflytting og nybygging i dalen. Det er stor vilje til å ta et tak for grenda blant befolkningen. I 2012 har det vært et betydelig engasjement for å se på hva som bør og kan gjøres i forhold til å gjøre grenda Flendalen mer attraktiv. Arbeidet er en videreføring av forprosjektet " Grunnlag for etablering av Service Senter i Flendalen " og markedsundersøkelsen blant hytteeierne i dalen i tidsrommet 2010 / 2011.

Omtrent halve befolkningen har i 2012 deltatt i gruppearbeider (6 grupper) og mange ideer er lansert med tanke på å gjøre Flendalen til et enda mer interessant sted å bo og besøke. Det er også et klart mål å gjøre grenda og omgivelsene enda mer interessante for de ca. 600 hytteeierne som allerede er etablert i området, og legge til rette for ytterligere hyttebygging. En hytteeier har fått plass i styringsgruppa for prosjektet.

Folk trives godt i grenda si. " *Fager er lidi og her vil me bu* " er inskripsjonen på fanen til ungdomslaget som bæres høyt hevet i hvert eneste 17.mai-tog og som har fått hedersplassen i samfunnshuset Vidsyn. Inskripsjonen tilkjenner gir folks mening like så mye i dag som da dalen ble befolket på 1800-tallet og ungdomslaget ble etablert i 1922.

Strategi.

En fellesnevner for god bygdeutvikling og en vellykket satsning på naturbasert reiseliv er samarbeid. Grenda Flendalen er i stor grad tuftet på samarbeid. Flendalen Sameieskog, Ungdomslaget Flendølen og Flendalen Fellesbeite er levende beviser på dette. Nå er det enighet i grenda og blant hytteeierne (jfr. forprosjektet) om at en prosjektfase vil være påkrevd i det videre arbeidet for å gi Flendalen et løft. I oppstarten er det viktig med et felles prosjekt der man kan se helheten og hvilken utvikling som vil gagne flest mulig. Vårt prosjekt har følgende delmål :

- **Utbedring av samfunnshuset Vidsyn**
- **Utbedring av skiløypetilbudet**
- **Etablering av to akebakker**
- **Etablering av snøscooterled til Sverige.**
- **Istandsetting av løer, gapahuker og koier**
- **Oppmerking og nyetablering av turstier og sykkelløyper**
- **Etablering av stopplasser / rasteplasser**
- **Utvikling av ett sommer – og ett vinterarrangement**
- **Utvikling av Flendalsmarkedet.**
- **Utvikle to kommersielle guidede sommerturer**
- **Motivere ungdom til å flytte tilbake til grenda**
- **Etablering av egen nettside for grenda Flendalen**

Utbedring av samfunnshuset Vidsyn.

For befolkningen i Flendalen er det naturlig at samfunnshuset Vidsyn, eid av Ungdomslaget Flendølen, danner basis og blir et "nav" for den videre utviklingen i Flendalen. Vidsyn ligger midt i dalen, ved hovedveien og ved innkjøringen til hytteområdene i dalføret. Det er naturlig å tenke en utvikling av Vidsyn i retning av et flerbrukshus av kulturell og næringsmessig art. Det er et naturlig punkt for alle typer informasjon til hytteeiere og besøkende. Lokalet kan fungere som et servicesenter og utsalgssted for lokalproduserte varer og tjenester. Med relativt beskjedne midler kan det her etableres en enkel kafèvirksomhet. Det er gode parkeringsmuligheter og skiløyper og lysløype har sitt utgangspunkt fra lokalet. Lokalet kan også danne basis for fremtidige merkede turstier, sykkelløyper og scooterløype. Man kan også se for seg en bruk av Vidsyn som tilsier en utbygging med dusjer og garderober. Mye av dette kom også frem som ønsker i spørreundersøkelsen blant hytteeierne i 2010/2011.

I dette prosjektet ser man for seg at følgende arbeid relatert til Vidsyn blir gjennomført :

Det lages en detaljutfredning for fremtidig bruk av Vidsyn m/ tegninger, planer og kostnadsoverslag for :

- kjøkken / kjølerom (kontakt med Mattilsynet i forkant)
- kafèvirksomhet
- utsalgssted for lokale varer og tjenester
- info. / utstillingsområde
- dusjer og garderober

Kjøkken / kjølerom og kafèrom / utsalgssted (+ info./utstillingsområde) realiseres i prosjektperioden.

Adkomsten til lokalet utbedres (avkjørsel, veg og parkering tilpasses busser). Veggen utbedres med breddeutvidelse, bedre slitelagsdekke og grøfter. Avkjøringen skiltes bedre.

Området rundt lokalet forskjønnes gjennom tynning og hogst.

Lokalet Vidsyn markedsføres for befolkningen i Øverbygda / Buflodgrenda med tanke på flere støttespillere og knytte flere til grenda og bruken av samfunnshuset.

Utbedre skiløypetilbudet.

Nordre delen av Flendalen har i dag et meget bra skiløypetilbud. Tilbudet er i dag i hovedsak et spleiselag mellom hytteeierne og Flendalen Sameieskog. I prosjektperioden tar man i hovedsak sikte på å utbedre dagens tilbud med bedre merking og skilting, samt utbedring av løypekartet for Flendalen.

I tillegg legges det en ny trasè / rundløype i området Brynhøsetra. Løypa vil bli lagt om de tre små koiene Godthåp, Bjønngolvset og Storebu som vil bli gjort tilgjengelige for publikum til rast og hvile. Videre vil man legge om skiløypa slik at den går forbi Bjørdamkøia. Bjørdamkøia skal først og fremst være åpen vinterstid slik at skiløyperne kan søke ly her, men en egen skikafè vurderes også etablert på stedet. Det skal også etableres en skiløype som binder bebyggelsen i Granåsen og på Rabbkjølen sammen med dagens skiløyper.

Oppdaterte kart over skiløypene legges ut og info. tavler skal lages og plasseres på egnede steder.

Etablering av to akebakker.

Ved Kråkvarden på Rømonysetra har det hver vinterferie og påske blitt etablert en enkel akebakke som har vært flittig besøkt. Med enkle midler kan denne forbedres og vi vil etablere en bål plass og sette opp en gapahuk og en utedo på stedet i samråd med grunneier.

En tilsvarende løsning vil vi etablere sør for Storkjellkanken i den såkalte Villmannsbakken. Her er det opparbeidet en kort akebakke av den lokale hytteeierforeningen Villroa Vel. Denne utbedres og suppleres med en bål plass og en gapahuk. Her er det en utedo allerede.

Etablering av snøscooterled til Sverige.

Regjeringen har sagt ja til at grensekommunene selv kan si ja til snøscooterleder. Dette innebærer at det allerede fra vinteren 2013/2014 kan bli mulig å etablere scooterleder i Trysil kommune. Vårt prosjekt vil vurdere å etablere en løype som går fra Vidsyn til løypenettet på svensk side. I tett dialog med svenskene, berørte grunneiere, hytteeiere og lokalbefolkningen vil man forsøke å finne et trasevalg som kan aksepteres av alle parter. En snøscooterled skal legges utenom hytteområdene og dagens skiløypenett.

En scooterløype som starter / slutter ved Vidsyn kan legge grunnlag for mer næringsrettet virksomhet til grenda og i større grad rettferdiggjøre investeringer i samfunnshuset.

Istandsetting av løer, gapahuker og koier.

I nordre delen av Flendalen er det flere løer og koier som vitner om tidligere tiders utnyttelse av ressursene som fantes i fjellskogen. Dette er kulturminner som bør tas vare på. Vi ønsker å bidra til at disse ivaretas for ettertiden, samtidig som de blir gjort tilgjengelig for publikum ved at skiløyper og turstier legges til husværenes umiddelbare nærhet. Enkle gapahuker skal utbedres og to nye planlegges bygd i tilknytning til tidligere nevnte akebakker. Hovedfokuset skal imidlertid være knyttet til ivaretagelsen av kulturminnene og dagens bebyggelse. Dette gjelder i første omgang Grasbekkløa og stallen på stedet, Løa på Villrokjølen, Godthåp (sauegjeterbua), Storebu og Bjønngolvet.

Oppmerking og nyetablering av turstier og sykkelløyper.

I samarbeid med grunneierne, lokalbefolkningen og hytteeierne velges det ut stier og sykkeltraseer som skal ryddes, merkes og skiltes i prosjektperioden. Klopplugging, bygging av mindre bruer og enkel planering er aktuelt arbeid i tilknytning til arbeidet med tur – og sykkelstier. Arbeidsgruppa som har jobbet med temaet stier og sykkelløyper har gjort et godt innledende arbeid med flere konkrete forslag til traseer. Trysil / Engerdal Turlag vil bli kontaktet i forbindelse med rydding og merking av eksisterende stinett. Stier med kulturhistorisk verdi skal prioriteres, herunder ferdselsvegene mellom Flendalen og Drevdalen. Videre vil stier og sykkelløyper med størst interesse for hytteeierne og i tilknytning til eksisterende bosetting bli prioritert i nåværende prosjektperiode. Det tas i første omgang sikte på å lage en stor info. tavle ved Vidsyn med et stort oversiktskart over tilbudene. Kart over stier og sykkelløyper trykkes opp og legges ut på egnede plasser.

Etablering av stopplasser / rasteplasser.

Vegen til Flendalen bør få fast dekke så raskt som mulig, og flere aktører / miljøer knyttet til bosetting og fremtidig turisme jobber for dette. Pr. dags

dato er veien av kommunen rangert som nr. 2 blant Trysils grusveier. Inntil dette kommer på plass vil vi ta et tak for å gjøre veien og omgivelsene så tiltalende som mulig med blant annet raste – og stopplasser / parkeringsplasser på egnede lokaliteter. I dette prosjektet tas det i første omgang sikte på å etablere 3 plasser med bord og benker og info. tavle. Stopplassene skal legges slik at de ikke blir et hinder for et fremtidig arbeid med fast veidekke.

Utvikling av et sommer – og et vinterarrangement.

Arbeidsgruppa som har sett på hva slags arrangementer som kan realiseres i Flendalen har laget ei lang liste. I nåværende prosjekt tar vi sikte på å legge grunnlaget for et sommerarrangement og et vinterarrangement.

I første omgang tas det sikte på å blåse liv i "seterstevnet" på Rømonysetra. På 60 og 70-tallet hadde dette todagens arrangementet på det meste ca. 2.000 betalende gjester. I dialog med naturlige samarbeidspartnere vil man i første omgang prøve å reetablere et kulturarrangement over en dag. Det skal fokuseres på den gamle seterkulturen med mattradisjoner og levende dyr. Hovedmålgruppen blir barnefamilien.

På vinteren vil man med utgangspunkt i det flotte skiløypenettet lage et mosjonsrenn for alle. Helseaspektet skal ha hovedfokus samtidig som man hedrer den gamle skiløperkongen fra Flendalen, Elling Rønes.

Utvikling av Flendalsmarkedet.

Blant grendas innbyggere er det flere ivrige produsenter av husflidsrelaterte produkter. I tillegg har vi osteprodukter fra Bryn Gardsmeieri og kunst fra Gerd Østlie Elgshøens side. I tillegg til dette tilbyr flere flendøler div. tjenester for salg. Denne kreativiteten ønsker vi at flere skal få del i og vi vil forsøke å opprette et Flendalsmarked, først og fremst i tilknytning til jul og vinterferie. Markedet med tilhørende servering av lokalprodusert mat skal lokke hytteeiere og andre til Flendalen og samfunnshuset Vidsyn.

Utvikle to kommersielle guidede sommerturer.

To guidede sommerturer skal realiseres i løpet av prosjektperioden.

Tur 1.

Start fra Flå på Rabbkjølvegen. Vi går stien mot Skalfjellet og tar av mot Styggskaret. Her får vi historien om hvordan skaret ble utformet og vi får vite mer om trysilsandsteinen. Det er en formidabel utsikt fra toppen av fjellet. Turen går deretter i retning "Hotel Sten", en milorghytte fra siste verdenskrig, hvor vi får en innføring i tapre menns innsats under krigen mot tyskerne. Vi fortsetter til Flendalen Fellesbeite hvor vi får historien om husdyrholdet i fjelldalen. Her er det mulig å møte dyrene i sitt rette element. Turen avsluttes på Flå (eller Fellesbeitet) med enkel servering.

Tur 2.

Start fra info. tavla om Jaspisbruddet ved Brynhøsetra. Vi følger stien til jaspisbruddet og får en orientering om jaspisen og bruken av denne. Vi fortsetter videre innover langs med Flena og får høre historien om hvordan folk på fjellgardene nyttiggjorde seg fjellgraset til husdyra sine. Turen går videre til Falkhamra. Her fortelles historien om hvordan falkene ble fanget og solgt til falkonering sør i Europa. Vi fortsetter over Mjølfjellet til Rømonysetra hvor turen avsluttes med seterbesøk, smak av setermat og kjøp av osteprodukter fra Bryn Gardsmeieri.

Turene skal utvikles, testes og kvalitetssikres i prosjektperioden og skal være med å danne ny næringsaktivitet i Flendalen.

Motivere ungdom til å flytte tilbake til grenda.

Vi skal utarbeide en «skryteliste» over hva Flendalen har å tilby. Videre skal vi kartlegge husvære som kan leies ut og definere aktuelle tomter for boligbygging.

Deretter skal alle utflyttede ungdommer / "flendøler" tilskrives pr. e-post og brev der «Prosjekt Flendalen» og skrytelista skal fange interesse for å få utflytterne tilbake til Flendalen. Henvendelsene følges deretter opp.

Det skal arrangeres et innflytterstevne (ikke utflytterstevne) der alle utflyttede flendøler inviteres sammen med grendas egen befolkning. I tillegg til det sosiale skal stevnet inneholde et miniseminar der grendas muligheter og utvikling settes på dagsorden. Seminaret skal ende opp med en enkel strategi for hvordan en skal arbeide videre for å få befolkningsvekst i Flendalen.

Etablering av egen nettside for grenda Flendalen.

Tilbudene i grenda må synliggjøres for både de som bor her, hytteeierne og tilreisende. En naturlig fremtidsrettet løsning bør være en egen nettside / facebookside med tilnærmet daglig oppfølging med nyheter og annet. Sidene kan fungere som en "plakattavle". På denne siden skal man kunne finne all nødvendig informasjon om Flendalen og de tilbud som finnes året rundt. Siden etableres som en del av dette prosjektet og videreføres og bekostes gjennom et fremtidig spleiselag. Videre drift etter at prosjektperioden er over skal synliggjøres og planlegges i dette prosjektet. For å lykkes må man finne fram til rett person som kan vedlikeholde sidene kontinuerlig. Nettsiden kan f.eks etableres etter modell av www.sollia.net .

3. Prosjektperiode.

I dialog med nærings sjefen i Trysil kommune har vi kommet fram til at vi satser på et hovedprosjekt uten å lage ytterligere forprosjekt. Vi ser nå for oss et treårig prosjekt med en forsiktig oppstart høsten 2013 og en avslutning senest 31/12- 2016.

4. Stipulerte kostnader og finansiering (2014 – 2016).

Kostnader :

Tiltak	2014	2015	2016	Sum
Vidsyn, detaljplan og utbedringer	200.000	700.000	150.000	1.050.000
Utbedre skiløypetilbudet	50.000	50.000	50.000	150.000
Etablere 2 akebakker	50.000	50.000		100.000
Etablere snøscooterled til Sverige	50.000	50.000		100.000
Vedl.hold av husvær	60.000	60.000	60.000	180.000
Turstier og sykkelløyper	80.000	80.000	80.000	240.000
Stopplasser / rasteplasser	30.000	30.000	30.000	90.000
Utvikling av arrangementer	10.000	20.000	20.000	50.000
Utvikling av Flendalsmarkedet	20.000	20.000	10.000	50.000
To guidede fotturer	10.000	5.000	5.000	20.000
Motivere ungdommen.....	5.000	10.000	5.000	20.000
Eablering av nettside / drift	50.000	30.000	30.000	110.000
Prosjektleder (1 dag pr. uke) (inkl. prosjektbeskrivelse og søknader 1. året)	210.000	180.000	190.000	580.000
Prosjektstyre	30.000	30.000	30.000	90.000
Regnskap og revisjon	20.000	20.000	20.000	60.000
SUM	875.000	1.335.000	680.000	2.890.000
Finansiering :				
Ungdomslaget Flendølen	200.000	250.000	50.000	500.000
Flendalen Sameieskog	100.000	100.000	100.000	300.000
Trysil kommune, kraftfondet	50.000	150.000	100.000	300.000
Trysil kommuneskoger	50.000	50.000	50.000	150.000
Trysil kommune, SMIL- midler	40.000	40.000	40.000	120.000
NMSK – midler	30.000	40.000	30.000	100.000
Villroa Vel (hytteeierforening)	10.000	20.000	20.000	50.000
Bittermarka Hytteeierforening	10.000	20.000	20.000	50.000
Noregs Ungdomslag	30.000			30.000
Egeninnsats, grendas befolkning	355.000	665.000	270.000	1.290.000
Sum	875.000	1.335.000	680.000	2.890.000

5. Organisering av prosjektet.

Ungdomslaget Flendølen er prosjekteier.

Det er opprettet et eget prosjektstyre som består av følgende personer :

Ståle Elgshøen, styreleder i Ungdomslaget Flendølen (leder)

Astrid G. Enger, styremedlem i Ungdomslaget Flendølen

Astrid H. Enger, styremedlem i Flendalen Sameieskog

Rolf Kvile, daglig leder i Flendalen Sameieskog

Einar Dalen, hytteeierrepresentant

Trysil Utmarkstjenester v/ Frank Robert Lund er innleid som prosjektleder.

Denne prosjektbeskrivelsen er utarbeidet av Trysil Utmarkstjenester i samråd med representanter for grendas befolkning, Ungdomslaget Flendølen og Flendalen Sameieskog. I tillegg har Trysil kommunes næringssjef Gro Svarstad gitt vesentlige innspill til hvordan et "bygdeutviklingsprosjekt" i Flendalen bør etableres, både i forhold til innhold og finansiering.

Trysil, 15/4 – 2013.

Frank Robert Lund

